

Gemeente Amsterdam

Digitale inbox

Postbus 202

1000AE Amsterdam

Amsterdam, 16 februari 2021

Betreft: Inspraakreactie Projectnota Schinkelkwartier

Eind 2019 analyseerde de Sportraad op verzoek van de gemeenteraad de sportieve ruimte in een zestal grote ontwikkelgebieden in Amsterdam. Het Schinkelkwartier, met een opgave van 11.000 woningen, was één van de ontwikkelgebieden waarvan we de plannen hebben getoetst aan de sportnorm. Destijds waarschuwden wij al dat op basis van de Principenota Schinkelkwartier het bestaande tekort aan sportieve ruimte in onze stad alleen maar verder zou doen toenemen. Tot onze verbazing heeft deze waarschuwing tot geen enkele noemenswaardige wijziging geleid. Op 22 december 2020 werd de Projectnota Schinkelkwartier gepubliceerd en daarin wordt opnieuw nauwelijks rekening gehouden met de sportieve wensen en behoeften van de toekomstige bewoners. Bovendien wordt de sportnorm niet zorgvuldig (naar letter en geest) toegepast. De gemeente creëert op deze manier een volgend IJburg (9.000 woningen), waar een generatie opgroeiende kinderen verstoken blijft van divers sportaanbod in de buurt. Op de volgende punten schiet de Projectnota tekort.

1. Sportnorm wordt niet gehaald

Op pagina 39 van de projectnota staat dat wordt voldaan aan de sportnorm. Dit is niet waar. De nota voorziet concreet in slechts 1 hectare gefragmenteerde ruimte voor (anders)georganiseerde buitensport. Voor de overige 3,8 hectare (een oppervlakte ter grootte van vijf voetbalvelden) worden slechts boterzachte opties voorgesteld. Deze liggen buiten het plangebied, zijn onrealistisch en veelal afhankelijk van toekomstige planvorming. Hierdoor ontbreekt iedere (financiële en ruimtelijke) zekerheid dat de noodzakelijke sportvoorzieningen er ook daadwerkelijk komen. De sportieve opgave wordt opnieuw doorgeschoven naar de toekomst, naar andere locaties en losgekoppeld van

de besluitvorming over het plangebied. We hebben bij IJburg kunnen zien waar dat toe leidt. En dat is nou precies wat de sportnorm dient te voorkomen.

2. In strijd met stand beleid

De Projectnota faciliteert met het opheffen van sportpark Riekerhaven het uitplaatsen van sportvoorzieningen naar de randen van de stad. Dit conflicteert met bestaand beleid dat inzet op het realiseren van sport in de wijk (maximaal 1500 meter hemelsbreed) alsmede het behoud van bestaande sportaccommodaties¹. Het is naar mening van de Sportraad onverstandig en merkwaardig om een uit 1960 stammend sportpark te sluiten dat midden in een sterk verdichtende stad ligt. Sportpark Riekerhaven is ideaal gesitueerd, kent een goede ontsluiting en biedt daarmee de mogelijkheid om – naast het faciliteren van Schinkelkwartier - ook nog een deel van de toenemende sportbehoefte van Centrum (geen sportparken) en Zuid (overvolle sportparken) op te vangen alsmede de groei van Slotervaart.

“Voor de lange termijn is inpassing in Schinkelkwartier mogelijk, maar dit leidt tot een afname van het programma, ruimtelijke versnippering van de wijk en het gebrek aan beschutting. De essentie van het stedenbouwkundig kader is om de samenhang juist te vergroten en om binnenruimtes te scheppen voor een goed woon en verblijfsklimaat (p. 77).”

De Projectnota schrijft daarnaast dat het inpassen van sportieve ruimte ten koste gaat van de stedenbouwkundige samenhang van het gebied en afname van het programma. Dit is naar mening van de Sportraad wel een zeer merkwaardige – eenzijdig stedenbouwkundige – kijk. Voor de toekomstige bewoners zijn sportvoorzieningen een essentieel onderdeel van het programma. Daarnaast zorgen deze voorzieningen en de bijbehorende aanbieders juist voor de zeer welkome sociale samenhang in nieuwe wijken.

3. Bestaande gebruikers genegeerd

Hoewel de Sportraad in 2013 al pleitte voor behoud van sportpark Riekerhaven om de sportieve behoeften van een verdichtende stad te kunnen opvangen, besloot de gemeente tot een

¹ De Amsterdamse beweeglogica, De Amsterdamse Gezondheidslogica, Strategisch Huisvestingsplan Sport

sterfhuisconstructie voor het sportpark en de toenmalige gebruikers. Dit heeft niet kunnen voorkomen dat handbalclub Westsite nog altijd gevestigd is op het park met een clubhuis en enkele buitenvelden. Het verbaast de Sportraad zeer dat de Projectnota niets vermeldt over (de toekomst van) deze club. Er staat alleen dat twee tijdelijke sportvelden op het sportpark kunnen worden gerealiseerd die op termijn moeten verdwijnen, omdat ze leiden tot versnippering van het gebied. Een onbegrijpelijke passage die voor de Sportraad treffend illustreert dat de plannenmakers de sportieve behoeften van de stad niet serieus nemen.

4. Te groot voor bovenwijkse oplossing

Het Schinkelkwartier telt straks 11.000 woningen (eigenlijk 11.279 volgens kaart op pag.79). Dit schaalniveau is eenvoudigweg te groot om te kiezen voor bovenwijkse oplossingen. De gemiddelde Amsterdamse sportanimocijfers doortrekkend komen in Schinkelkwartier straks alleen al 1100 voetballers, 605 tennissers en 435 hockeyers te wonen (cijfers die bij nieuwe wijken overigens vaak nog veel hoger liggen). En dat zijn alleen nog maar de sporters die zich aansluiten bij verenigingen. Door hen allemaal te verbannen naar sportparken elders in Amsterdam creëert de gemeente niet alleen onnodig veel extra verkeersbewegingen. Ook gaat het ten koste van de sociale structuren in het plangebied en – aangezien nabijheid van sportvoorzieningen een belangrijke voorspeller is voor sportdeelname – ten koste van de sportparticipatie. Met het Schinkelkwartier ontwikkelt Amsterdam een volledig nieuw woongebied van aanzienlijke omvang. Sport dient hier een belangrijke plaats te krijgen, in het hart van het gebied.

5. Compacte sportparken geen vervanging

De Sportraad is blij dat de Projectnota rekening houdt met de toenemende populariteit van anders georganiseerde sporten, waaronder Urban Sports. Deze zijn vaak kleinschaliger, maken efficiënt gebruik van de ruimte en zijn daardoor makkelijker in te passen. Dit soort compacte sportparken kunnen een mooie aanvulling zijn op het sportaanbod, maar zijn geen vervanging van de basis sportinfrastructuur. Op deze basis sportinfrastructuur bedienen de grote buitensporten (voetbal, hockey, tennis, atletiek, honkbal, etc) meer dan 75% van de sportende kinderen tot 12 jaar in onze

stad². Het is dan ook juist belangrijk dit soort faciliteiten in de wijken aan te leggen. Dit legt weliswaar een claim op de ruimte – vitale verenigingen hebben een minimale hoeveelheid velden/banen nodig –, maar hoort bij een complete stad.

6. Onrealistische alternatieven

De Projectnota presenteert sportpark Sloten als belangrijkste oplossing voor het enorme tekort, maar toont hierbij weinig gevoel met de sportpraktijk. Ten eerste is sportpark Sloten bedoeld om te voorzien in de sportieve behoefte van zijn eigen bestaande verzorgingsgebied. Dat dit momenteel niet optimaal gebeurt zou voor de gemeente aanleiding moeten zijn om de kwaliteit van het huidige sportaanbod en zodoende de sportparticipatie in die omgeving te verbeteren in plaats van de ruimte te gebruiken als oplossing van het probleem van Schinkelkwartier. Ten tweede is hockeyvereniging Xenios recent al verhuisd naar sportpark Sloten. Met vijf nieuwe hockeyvelden heeft een groot deel van het sportpark dan ook al een nieuwe bestemming gekregen. Dit betekent ten derde dat het zeer onwaarschijnlijk is dat de beloofde 2,3 hectare extra sportieve ruimte door verdere intensivering behaald kan worden. Tot slot is de afstand van het plangebied tot sportpark Sloten (en al helemaal van Sloten West) groot en is de (veilige) bereikbaarheid van het sportpark onvoldoende.

7. Sport in openbare ruimte

In 2017 gaf de gemeente Amsterdam experts de opdracht het programma de Bewegende Stad uit te werken. De uitkomsten, zoals de Amsterdamse Beweglogica, geven stadsmakers houvast om sport en bewegen integraal op te nemen in het ontwerp van nieuwe stadswijken. Zo dient sport om de hoek te zijn en de openbare ruimte *aan te zetten tot bewegen*, voor zowel jong als oud. Dit gaat verder dan het simpelweg aanleggen van wat speeltuinen. Er is een beweeginfrastructuur nodig die bestaat uit voldoende, onderling verbonden speel- en beweegaanleidingen vlakbij huis, onderweg en rondom voorzieningen. Ook het ontwerp van gebouwen, straten en stoepen speelt hierbij een rol. Dat bepaalt uiteindelijk in welke mate bewoners daadwerkelijk gebruik gaan maken van de beweegmogelijkheden in de openbare ruimte. Om dit alsnog goed in de plannen verwerkt te krijgen is met voorrang een beweegvisie voor het plangebied nodig.

² Sportmonitor 2017

8. Schoolpleinen

De afgelopen jaren zijn in meerdere ontwikkelgebieden in Amsterdam (Zeeburgereiland, Amstelskwartier) veel te kleine schoolpleinen opgeleverd bij nieuwe basisscholen. Dit komt mede doordat de landelijk vastgestelde normen voor de minimale omvang van schoolpleinen onvoldoende rekening houden met de situatie in Amsterdam, waar de meeste basisscholen flink meer leerlingen tellen dan het gehanteerde maximum. Dit heeft op nieuwe scholen geleid tot een gebrek aan spelen en beweegmogelijkheden voor kinderen in de pauzes. Aangezien de Projectnota en de onderwijskaart (pagina 80 & 81) hierover onvoldoende duidelijkheid verschaffen, ziet de Sportraad graag dat per school het direct aan de school grenzende aantal vierkante meters schoolplein wordt aangegeven, inclusief het beoogd maximum aantal leerlingen.

Tot slot

Het valt de Sportraad op dat de Projectnota mooie woorden wijdt aan het belang van sport en bewegen, maar vervolgens nalaat hier de noodzakelijke ruimte voor te reserveren. De toepassing van de Sportnorm bestaat niet uit het maken van een rekensommetje om de opgave vervolgens eenvoudigweg door te schuiven naar andere gebieden en toekomstige projecten. Toepassing van de Sportnorm vraagt om het reserveren van ruimte (en geld) voor sportvoorzieningen op het moment dat dit nodig is, op de plaats waar dat nodig is. En dat is nu, in het hart van het Schinkelkwartier. Want alleen aan de voorkant van dit soort grote ruimtelijke ontwikkeltrajecten kan dit geregeld worden. Straks is het te laat.

De Sportraad is van mening dat de Projectnota tekort schiet en verwacht dat sporten en bewegen – met inachtneming van bovenstaande punten – alsnog als volwaardig onderdeel wordt opgenomen in de plannen.